

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Casus I. Argumentum. Ecclesia Parochialis de Jurepatronatus minans
ruinam in aliqua ejus parte, & angusta ob populi numerositatem, si solo
æquatur ab Episcopo, cujus expensis sit reficienda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

ARGUMENTUM.

Ecclesia Parochialis de Jurepatronatus minans ruinam in aliqua ejus parte, & angusta ob populi numerositatem, si solo æquatur ab Episcopo, cujus expensis sit reficienda?

SUMMARIUM.

- 1 *Ædificia suam habent ætatem.*
- 2 *Patronus in subsidium tenetur reparare, & rescire Ecclesiam Patronalem collapsam, aut minantem ruinam, & num. 11. Intellige, ut ibi. Amplia, ut num. 3., & 12.*
- 3 *In Refectione, & reparatione Ecclesie servanda est consuetudo, & num. 9.*
- 4 *Parochus, si velit adstringere Patronum, aut Parochianos ad reparationem, aut refectionem Ecclesie an, & quando teneatur probare hujus paupertatem; & numer. 5., & .*
- 7 *Ecclesie demolitio, aut ruina provenire potest ex duplici principio.*
- 8 *Ruina, & demolitio Ecclesie, aut domus Parochialis si proveniat à Principio voluntario, seu ex aliquo damno dato, est reficienda, vel reparanda expensis damnificantis.*
- 9 *Si procedat à Principio necessario; seclusa consuetudine, reficienda est ex redditibus Ecclesie, aut ab illis personis, quæ percipiunt decimas, & emolumenta in Fabricam conferenda; & num. 10.*
- 13 *Episcopus cogere potest Patronum, vel Parochianos ad reparationem, vel refectionem Ecclesie, etiam si isti sint exempti ab ejus jurisdictione.*
- 14 *Si tam Ecclesia Parochialis, quàm Patronus sint pauperes, Ecclesia, aut domus Parochialis refici debet à Parochianis. Amplia ut num. 15.*
- 16 *Paramenta, Pluvialia, Calices, Patene &c. reficienda sunt, juxta ordinem à Concilio hic præscriptum.*
- 17 *Idem est servandum si Ecclesia sit polluta, & indigeat reconciliatione.*
- 18 *Ecclesia Parochialis de Jurepatronatus minans ruinam in aliqua parte ejus muri,*

si solo æquatur ab Episcopo, reficienda est expensis Episcopi, non verò Patroni, & num. 20.

- 19 *Patronus ex eo quod aliquando contribuerit pro reparatione, an teneatur idem contribuere in posterum.*

CASUS I.

CUm ædificia suam habeant ætatem, & durationem, ut pluribus Doctorum, ac Poetarum testimoniis probat Gonzal. in cap. 1. de Eccles. ædific. num. 5. sæpè sæpiùs contingit, quòd ob eorum vetustatem collabantur, vel proxima sint ruinæ. Ita accidit Ecclesie Parochiali A de Jurepatronatus, quæ ob ejus antiquitatem, ruinam minabatur in una ex præcipuis ejus partibus muri. Episcopus in visitatione de consensu majoris partis Parochianorum, dissentiente tamen Patrono, demandavit demolitionem hujus Ecclesie, non solum ob ruinam, quam minabatur, verum etiam quia sibi videbatur angusta ob populi numerositatem, ac decrevit illam refici in loco commodiori, ac forma ampliori expensis Patroni, eo quod dicta Ecclesia habita ratione ad tempus antiquum est pauper, & non habet fructus sufficientis pro ejus reedificatione, & quia multoties Patronus illam reparavit, cui decreto acriter contradixit, idem Patronus existimans se ad hanc refectionem minimè teneri; Quaritur quibus expensis hujusmodi Ecclesia sit reficienda, ac reedificanda?

Videtur respondendum quod sit reficienda, ac reedificanda expensis Patroni; Fructus namque, ac redditus hujus Ecclesie Parochialis, habito respectu ad tempus antiquum, vix ascendunt ad scuta triginta insufficientia quidem nè dum pro reparatione Ecclesie, sed etiam pro ipsamet congrua sustentatione Parochi; quo casu clara, & literalis est dispositio hujus

- 2 *Canonis, quod data insufficientia reddituum Ecclesie Parochialis de jurepatronatus; onus illam reparandi, ac reficiendi incumbat Patrono ibi = Qui si non fuerint sufficientes, omnes Patronos &c. omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant = quam sequuntur Gonzal. in cap. 1. de Eccles. ædific. num. 8. in fin. Amosaz. de caus. piis tom. 2. lib. 5. cap. 6. num. 19., & seqq.,*

seqq., Bellett. disquisit. clerical. par. 1. §. 14. num. 11., Sperell. decis. 67. num. 10., & seqq., & decis. 68. num. 11., & seqq., Panimoll. decis. 6. adnot. 8. nu. 14., & seqq., Ventrigl. in prax par. 2. annot. 18. §. unic. nu. 15., Barbosa. de Paroch. par. 1. cap. 13. nu. 8., & de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 64. num. 16.

3 Fortius animadvertendo quod Patronus multoties reparavit hanc Ecclesiam Parochialem, ex quo sequitur, quod teneatur etiam nunc illam reparare, ac reficere, dum quando adest consuetudo legitime, & laudabiliter introducta reficendi Ecclesiam, illa venit observanda, & illa Personae, quae consueverunt reficere Ecclesiam, aut partem illius, e.g. quae consueverunt instaurare Tabernaculum, reparare Organum, dealbare Ecclesiam, conficere fenestras, Campanas, extruere pavementum &c. tenentur ad horum omnium refectionem, & reparationem. *Surd. conf. 62. lib. 1. nu. 16. Tondut. quaest. benef. cap. 38. num. 9. & cap. 39. num. 6. tom. 1. Pignattell. consult. 60. nu. 4. & seq. tom. 8. Sperell. decis. 67. nu. 38. Amostaz. de caus. piis tom. 2. lib. 5. cap. 6. num. 75. Barbosa. de Paroch. par. 1. cap. 13. num. 12. in fin.*

Non obstat auctoritas Lambertiini expressè sententiis lib. 3. quaest. 7. art. 2. nu. 5., quod Patronus nullatenus teneatur ad refectionem, & reparationem Ecclesiae ibi = *Tu adverte quod ejus verba tangunt duo membra, primum est an Patronus teneatur ad refectionem Ecclesiae, & clarum est, quod non &c. Beneficiarius tenebitur illam reparare = quem sequitur Surd. conf. 62. nu. 6. lib. 1. ibi = Et adeò verum est, quod Rector Ecclesiae tenetur eam reficere, ut procedat etiam si Ecclesia habeat Patronum, quia & si Patronus curare debeat Ecclesiam, tamen Clericus institutus tenetur eam reparare = Quia illa procedit de jure communi, secus hodie post Concilium Tridentinum.*

Neque relevat oppositio, quòd paupertas hujus Ecclesiae Parochialis non probatur de tempore praesenti, sed solum habita ratione ad tempus antiquum, unde Episcopus si praetendat, quòd Parochus non teneatur reficere Ecclesiam, sed quod factus sit casus remedii subsidiarii contributionis videlicet à Patrono faciendae; Parochus onus habet probandi

4 paupertatem de tempore praesenti; Tale siquidem objectum non videtur alicujus roboris, & momenti, cum ad eruendam veritatem duo casus sint distinguendi; Primus est quando Parochus praetendit se non habere congruam sustentationem, & sic se non esse obligatum ad reparationem Ecclesiae, nulla facta probatione paupertatis. Secundus casus est quando Parochus quidem praetendit se de praesenti non habere congruam sustentationem, & per consequens concurrere non posse ad reedificationem, allato tamen aliquo documento, ex quo evidenter deprehendatur, quod saltè de antiquo tempore redditus Ecclesiae Parochialis non erant tales, ut Parocho sufficerent ad victum. Primo casu procedit assumptum, quod sit onus Parochi firmiter probare, si vult adstringere Patronum, aut Parochianos ad reparationem, vel refectionem, se esse pauperem, & non habere summam à sacris Canonibus taxatam pro suis alimentis. Secundo verò casu res aliter se habet, vigore siquidem antiquae probationis de jure praesumitur, quod praecedens paupertas continuet de tempore praesenti, cum communis experientia doceat, quod bona Ecclesiastica tractu temporis mutantur non in melius, sed in pejus, & ita si Patronus, aut Populus habet intentionem se eximendi ab onere subsidiario solvendi pro Ecclesiae reparatione, aut reedificatione, contrarium probare debet, uti distinguunt communiter Doctores in *cap. ex parte de scrutin. in ordine facien. signanter Jo. Andr. nu. 17. Butr. nu. 13. Zabarell. sub num. 3. ibi = Item praesumitur pauper, id est non dives, quia esse divitem est facti, & facta non praesumuntur, postquam autem probatum est semel de talibus, semper sic praesumitur, nisi contrarium probetur = Pacion. de probat. lib. 1. cap. 54. num. 27. ibi = Solebam aliquando distinguere hoc modo, nam aut de paupertate praeterita non constat nisi ex naturali conjectura, quòd quilibet nascatur nudus, & tunc magis communis opinio est, ut ea non sufficiat ad faciendum, quod de praesenti quis sit pauper, ut diximus, & in hoc casu verissima est opinio Bald. Ancharan. & sequacium, qui dicunt ex paupertate praeterita non praesumi paupertatem praesentem, aut ultra naturalem nuditatem, constat*

stat

stat etiam per probationem facti, quod quis de praterito fuit pauper, & tunc potest obtinere opinio Alberic. & aliorum, ut scilicet, qui fuit semel ab antiquo pauper, adhuc presumatur esse pauper = eandem distinctionem firmat Mant. consult. 389. num. 9. & seq.

6 Posita hac distinctione, paupertas prefata Ecclesie Parochialis non fuit probata in casu presenti mediante simplici presumptione, sed mediante positiva facti demonstratione; ad tramites ergo supradictarum Doctrinarum infertur non pertinere ad Parochum in presenti demonstrare, quod non habeat congruam sustentationem; sed Patronus est ille, qui si contendit statum Parochialis Ecclesie fuisse mutatum, precifam habet necessitatem deducendi fundamenta huius mutationis, nimirum quod mediantibus novis fundis, novisque augmentis redditus Ecclesie Parochialis excreverit.

At his non obstantibus censeo in hoc casu supradictam Ecclesiam demolitam, & collapsam esse reedificandam, & reficiendam expensis Episcopi; non vero Patroni, pro cuius veritatis assecutione presupponendum est, ruinam, seu demolitionem Ecclesie, aut Domus Parochialis provenire posse a principio voluntario, scilicet ex negligentia Rectoris Ecclesie, vel ex aliquo damno dato; & a principio necessario, nimirum temporum injuria, casu, alluvione, aut tempestate.

8 Si ruina, & demolitio Ecclesie, aut Domus Parochialis provenit a principio voluntario, seu ex aliquo damno dato, eo quia fuit ab aliquo destructa, & diruta, tunc Ecclesia refici debet expensis illius, qui damnum dedit, aut ex cuius incuria, & negligentia Ecclesia collapsa est, ea distante naturali ratione, quod quis puniendus sit in eo, in quo deliquit; imò ipsi hæredes, & successores damnificantis, & destruentis Ecclesiam tenentur eam reficere, & reparare, quia hæredes tenentur solvere omnia debita Testatoris, si ve proveniant ex actione personali, si ve a delicto, ita enim expressè sancitur in Can. si quis 17. quæst. 4. ibi = Si quis Ecclesiam igne combusserit, quindecim annis pœniteat, & eam sedulo restituat = Et in cap. Quisquis 17. quæst. 4. §. fin. ibi = Si qui Monasteria, vel loca Deo dicata, & Ec-

clesias infringant, & deposita, vel alia, qualibet inde abstrahant damnum novies componant = Text. in cap. fin. de sepult. Gonzal. in cap. 1. de Eccles. edific. num. 7. prope fin. Amostaz. de caus. piis tom. 2. lib. 5. cap. 6. nu. 2. & 16. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 18. §. unic. nu. 38.

9 Si ruina, & demolitio Ecclesie, aut Domus Parochialis provenit a principio necessario, nimirum Terræmotu, alluvione, casu, tempestate, est porum injuria &c. tunc recurrendum est primario ad consuetudinem legitime prescriptam, & illæ Personæ, quæ consueverunt reparare, aut reficere Ecclesiam, cogendæ sunt ad illius refecionem, & reparationem juxta Auctoritates superius relatas num. 3. Seclusa huiusmodi consuetudine Ecclesia, aut Domus Parochialis refici debet juxta graduationem, & ordinem a Concilio in hoc Canone prescriptum, nimirum primò, deducta prius congrua saltè naturali, & necessaria pro Parocho, & ministrantibus Ecclesie: ex redditibus, & fructibus ipsius Ecclesie, si sint sufficientes, aut ab illis Personis, quæ percipiunt Decimas. Surd. conf. 62. nu. 1. & 8. cum seqq. lib. 1. Gonzal. in cap. 1. de Eccles. edific. num. 3. Bellett. disquisit. Clerical. par. 1. §. 14. nu. 1. Barbof. de Paroch. par. 1. cap. 13. nu. 1. & seq. & de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 64. nu. 4. Amostaz. de caus. piis tom. 2. lib. 5. cap. 6. nu. 17. Pignattell. consult. 60. num. 2. Sperell. decis. 67. num. 1. & decis. 68. num. 4. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 18. §. unic. num. 6. & num. 11. & seq. Tondut. quæst. benef. cap. 38. num. 10. & seqq. & cap. 39. nu. 5. tom. 1. Rot. decis. 48. nu. 22. coram Bich. & decis. 407. num. 1. & seq. coram Emerix.

10 Et refici debet ab illis Personis, quæ percipiunt emolumenta in fabricam conferenda, ut resolutum fuit a S. Congregatione Concilii in Sabinen. restauracionis Ecclesie 17. Aprilis 1706. ubi quia Communitas Terræ Tarani vigore cujusdam transactionis percipiebat funeralium emolumenta in fabricam conferenda, fuit decretum ad ipsam spectare onus reparationis Navis orientalis Ecclesie S. Mariæ a Terræmotu valde concussæ, non obstante quòd in dicta Ecclesia plures aderant Cappellæ, quæ ad diversos particulares Patronos pertinebant.

11 Si verò isti fructus, & redditus, deducta priùs dicta congrua, sint insufficientes pro reedificatione, & reparatione Ecclesiæ; eo quia Ecclesia ab initio non fuerit sufficienter dotata de omnibus necessariis, tum ad luminaria, vestimenta sacra, congruam Parochi sustentationem, tum etiam ad fabricæ conservationem, & reparationem, prout fieri conveniebat. *Amofaz. de caus. piis tom. 2. lib. 5. cap. 6. num. 18. Barbof. de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 64. num. 2.* vel ex eo, quia fructus, & redditus Ecclesiæ fuerint casu, & furtivo deperditi, tunc Patronus tenetur contribuere ad reparationem, & refectionem Ecclesiæ, vel solus, vel unitim cum aliis participantibus de fructibus ejusdem Ecclesiæ si adsint, ut expressè disponitur ab hoc *Canone* ibi *≡ Qui si non fuerint sufficientes, omnes Patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Ecclesiis provenientes percipiunt omnibus opportunis remediis ad prædicta cogant ≡* & tradunt omnes auctoritates superiùs relatæ nu. 2. quibus addo *Rot. in Sawonen Restaurationis Parochialis Ecclesiæ 8. Martii 1709. coram Eminentiss. Scotto superiùs impress. Par. I. Can. IV. Caf. XI. num. 21.* Secus si insufficientia reddituum proveniret ex incuria, & culpa Rectoris, nimirum ex eo quia ipse alienaverit, donaverit, aut dilapidaverit pecunias, & bona Ecclesiæ ab initio à Patrono sufficienter assignata, tunc enim Patronus non tenetur reficere Ecclesiam, sed Rector debet de proprio Ecclesiam resarcire, ad *Text. in cap. statuiimus 12. quæst. 2. Turricell. de reb. Eccles. non alienan. cap. 16. num. 12. Rot. de-*

12 *cis. 222. par. 4. divers.* Et quidem Patronus tenetur reficere, & reparare Ecclesiam etiam si in limine foundationis fuisset appositum pactum, quod corrudente Ecclesia, dos revocetur, quia hujusmodi pactum etiam de consensu Episcopi appositum non valet; *Lambertin. de Jurepatr. lib. 1. par. 1. quæst. 6. art. 4. num. 12. Bellet. disquisit. Cleric. par. 1. §. 15. num. 16.*

13 Et Episcopus potest eum cogere ad reedificationem, & reparationem intrâ terminum competentem sub pœna privationis juris patronatus, etiam si Patronus esset exemptus à jurisdictione Episcopi; quia exempti cogi possunt per Episcopum ad hujusmodi reedificationem, qua-

cumque appellatione remota, & non obstante exemptione, ut disponitur à Concilio in hoc *Canone*, & in cap. 8. sess. 7. de reform. ibi *≡ Locorum Ordinarii Ecclesias quascumque quomodolibet exemptas auctoritate Apostolica singulis annis visitare teneantur, & opportunis juris remediis providere, ut quæ reparatione indigent, reparentur &c appellationibus, privilegiis, consuetudinibus etiam ab immemorabili tempore præscriptis, judicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis ≡* & docent *Amofaz. Sperell. Ventrigl. ubi supra.*

14 Quod si tam Ecclesia Parochialis quàm Patronus sint pauperes, & careant sufficientibus facultatibus, tunc Ecclesia, aut Domus Parochialis refici, & reparari debet à Parochianis; & Episcopus potest eos cogere per censuras, aut subtractionem Sacramentorum, ac eis imponere contributionem, & collectam juxta proportionem facultatum, quas possident in Parochia, etiam si sint forenses, dummodo

15 in Parochia possideant bona, & pro majori parte anni ibi morentur, divina audiant, & Sacramenta perficiant; & etiam si Parochianus esset de proximo à dicta Parochia discessurus; quia ut bene advertunt *Sperell. decis. 67. num. 51. Bellett. disquisit. cleric. par. 1. §. 14. num. 7.*, cum onus istud sit de præterito, non potest Parochianus in præjudicium Ecclesiæ domicilium mutare. Vel Episcopus designare valet Personas ad petendas Eleemosynas per Civitatem, & alia loca circumvicina pro ædificatione Ecclesiæ; vel applicare fructus superfluos; & super excedentes alterius Ecclesiæ, quia si isti de jure erogari debent in pauperes, à fortiori erogari poterunt in ædificationem Ecclesiæ pauperis; neque hoc esset contra *Extrav. ambitiosa de reb. Eccles. non alienan.*; quia hæc procedit respectu bonorum immobilium, vel mobilium, quæ sint pretiosa, & servari possunt, non verò respectu rerum mobilium, & fructuum ad alienationem expositorum; juxta *Text. in cap. de his de Eccles. ædific. & in cap. si Episcopus de offic. ordin. in 6.*, & dispositionem Concilii in hoc *Canone*, & latè prosequuntur *Pirhing. in jus Canon. tom. 3. lib. 3. tit. 48. de Eccles. ædific. n. 14. & seqq. Gonzal. in cap. quicumque n. 7. eod. tit. de Eccles. ædific. Salgad. de protect. reg. p. 3. cap. 5. n. 9.*

Anto-

Antonell. de regim. Eccles. lib. 1. cap. 2. §. 4. per tot. Amostaz de caus. piis tom. 2. lib. 5. cap. 6. n. 35. 50. 62. & 64. Surd. conf. 62. n. 19. lib. 1. Pignattell. consult. 60. n. 2. & 6. cum seq. tom. 3. Sperell. decis. 67. n. 8. & seqq. & decis. 68. n. 4. & seq. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 18. §. unic. num. 16. & 19. 21. 23. & seq. Tondut. quæst. benef. cap. 38. n. 5. tom. 1. Belletr. disquisit. cleric. par. 1. §. 14. num. 6. Barbof. de Paroch. p. 1. cap. 13. n. 6. & de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 64. n. 6. & 10. Rot. in Savonen. Restaurationis Parochialis Ecclesiæ 8. Martii 1709. coram Eminentissimo Scotto superius impress. Par. I. Can. IV. Cas. XI. num. 14. , & fuit resolutum à S. Congregatione Concilii in Melphien. congrua 27. Junii 1711. , ubi ex defectu reddituum Ecclesiæ, fuit condemnata Universitas Terræ Barilis ad ampliacionem Ecclesiæ Parochialis, illamque reddendam capacem Populi ipsius Ecclesiæ, & in Aliphana Reparationis Cathedralis Ecclesiæ 21. Augusti 1717. , ubi cum testum Cathedralis Ecclesiæ, & fenestræ vitreis specularibus muniri indigerent, attenta tenuitate reddituum Mensæ Episcopalis, & Cleri, fuit declaratum Ecclesiam esse reparandam sumptibus communibus Episcopi, & Universitatis per modum provisionis, & sine præjudicio jurium partium.

- 16 Quæ dicta sunt de Ecclesia, & Domo Parochiali, procedunt quoque in accessoriis ejusdem Ecclesiæ, Paramenta namque etiam, Pluvialia, Ornamenta, Calices, Patenæ, luminaria reficienda, & reparanda sunt expensis Ecclesiæ, si redditus habet sufficientes, si vero habeat redditus insufficientes, tunc aut Patronus constituit ab initio sufficientem dotem, & reficienda sunt expensis Rectoris, aut dedit dotem insufficientem, & tunc Patronus tenetur, & compelli potest ab Ordinario, ut infra terminum competentem provideat Ecclesiam de necessariis sub pœna privationis Jurispatronatus. *Surd. dicto conf. 62. num. 4. lib. 1. Tondut. quæst. benef. cap. 39. n. 9. tom. 1. Sperell. dicta decis. 68. num. 11. & seqq. Ventrigl. in prax. p. 2. annot. 18. §. unic. n. 2. Insuper si Ecclesia*
- 17 sit polluta, & indigeat reconciliacione, tunc reconciliatio faciendâ est in primis expensis ejus, qui Ecclesiam violavit; sed si iste sit incognitus, aut non sit solven-

do, faciendâ est expensis Parochi, etsi iste non possit id præstare, faciendâ est expensis Parochianorum: & si isti quoque ob inopiam non possint, in subsidium tenetur Episcopus, & non Patronus. *Sperell. dicta decis. 68. n. 19.*

- 18 Præsupposita hujusmodi doctrina, ac theorica communiter à Doctoribus admittitur, in casu præsentis ruina, ac demolitio Ecclesiæ Parochialis à Jurepatronatus non provenit à Principio necessario; sed à principio voluntario, nimirum ex damno dato per Episcopum, qui illam demolivit, & solo æquare fecit, dum murus Ecclesiæ, qui ruinam minabatur, poterat commodè, per Patronum reparari, absque necessitate demolendi Ecclesiam; unde juxta auctoritates superius transcriptas num. 8. refici debet, & reedificari expensis Episcopi, qui damnum dedit, non verò Patroni.

- 19 Non obstat quod Patronus aliàs contribuerit pro reparatione, aut refectione Ecclesiæ, quia cum ad id devenerit prævia declaratione se id facere ex mera liberalitate, & non ex debito, nulla inde oritur obligatio idem contribuendi in posterum *Rot. decis. 407. n. 7. coram Emerix jun. & dec. 545. n. 3. par. 3. rec.*

- 20 Et ita in simili casu me studente apud R. P. D. meum Petra resolutum fuit à S. Congregatione Concilii in Senogallien. Reedificationis Ecclesiarum 23. April. 1712. ubi demandata fuit ædificatio novæ Ecclesiæ in situ commodiori Villis Aprici, & Calceroni, sumptibus Episcopi, qui renuentibus nonnullis Parochianis demoliri fecit binas Ecclesias, in quibus alternatim unus Parochus curam Animarum obibat.

An autem in reedificatione novæ Ecclesiæ quis uti possit cœmentis, & materialibus antiquis? Vide quæ dixi *Par. I. Can. IV. Cas. III. n. 7.*